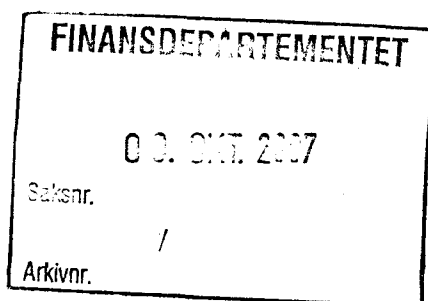

Posten Norge AS

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Avdeling
Konsernstab Myndighetskontakt

Kontaktperson/telefon
Myklebust
(+47) 95 29 91 86

Tidl. dato og referanse
24.8.2007 07/3692 FM PCB

Dato og referanse
08.10.2007

HØRING 2007:10 OM TILTAK MOT HVITVASKING OG TERRORFINANSIERING

Det vises til departementets høringsbrev av 24.8.2007.

Posten Norge (Posten) berøres av utkast til lov og forskrift vedrørende tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering på følgende måter:

1. Som representant for finansinstitusjon i forbindelse med betalingsformidling.
2. Som formidler av verdisendinger.
3. Som tilbyder av distribusjonstjenesten Personlig Utlevering Mottakingsbevis.

Ad. 1 Postens rolle i forbindelse med betalingsformidling

Etter Postens konsesjon pkt 8.1 skal Posten tilby grunnleggende banktjenester gjennom hele selskapets ekspedisjonsnett. Postens plikt til å tilby grunnleggende banktjenester oppfylles gjennom avtale mellom Posten og DnBNOR ASA.

I avtalen mellom Posten og DnBNOR er DnBNOR rapporteringspliktig etter gjeldende hvitvaskingsregelverk. Dette innebærer at Posten skal varsle DnBNOR ved mistanke om straffbare forhold i betalingsformidlingen. Banken skal foreta undersøkelser og eventuelt varsle videre til Økokrim.

Da utkast til lov og forskrift vedrørende tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering ikke endrer Postens rolle i avtaleforholdet med DnBNOR, kommenteres ikke Postens rolle i forbindelse med betalingsformidling nærmere.

Ad. 2 Postens rolle i forbindelse med formidling av verdisendinger

Dagens hvitvaskingslov gjelder etter sin ordlyd også for "postoperatører ved formidling av postsendinger". På bakgrunn av innvendinger fra Posten og Samferdselsdepartementet, er bestemmelsen kun delvis satt i kraft for postoperatørers utføring av legitimasjonskontroll på vegne av rapporteringspliktige, jf. ikrafttredelsesforskriften av 10.12. 2003.

Lovutvalget foreslår at postformidling fortsatt skal være underlagt hvitvaskingsregelverket, men begrenset til kun å gjelde postoperatørers formidling av verdisendinger.

For Postens del vil forslaget i tilfelle omfatte tjenesten *verdibrev*, som er det eneste produktet hos Posten hvor det er adgang til å sende penger/konter. Verdibrev innebærer at sendingen forsikres for det beløp avsender oppgir. Siden 2005 er forsikringsgrensen for Postens verdibrev NOK 40 000, mens det tidligere

Posten Norge AS
Konsernstab
Myndighetskontakt
NO-0001 OSLO

Besøksadresse
Biskop Gunnerusgate 14A

Sentralbord: (+47) 23 14 90 00
Telefaks: (+47) 23 14 90 01
Kundeservice: (+47) 810 00 710

Bankkonto

Foretaksregisteret
NO-984 661 185 MVA

E-post

var ingen øvre forsikringsgrense. Etterspørselen etter Postens verdibrevtjeneste har de siste årene vært sterkt synkende.

I henhold til Postens konsesjon pkt 3.3 fastsatt av Samferdselsdepartementet er Posten pålagt å tilby formidling av verdibrev. Forsendelse av kontanter i verdibrev til utlandet er imidlertid valutavirksomhet som ikke er tillatt uten konsesjon etter finansieringsvirksomhetsloven. Posten er i brev av 24.09. 2004 fra Kredittilsynet gitt unntak fra konsesjonsplikten etter finansieringsvirksomhetsloven.

Dersom verdibrevsendinger formidlet av postoperatører blir underlagt hvitvaskingsregelverket, vil forpliktelsene det medfører utgjøre en urimelig byrde for Postens del, og være nærmest umulig å etterkomme rent praktisk:

- Det nye hvitvaskingsregelverket er teknisk komplisert og stiller rapporteringspliktige overfor betydelige utfordringer.
- Verdibrevtjenesten er tilgjengelig i hele Postens ekspedisjonsnett, dvs. nærmere 1500 faste ekspedisjonssteder og ca 1750 landpostruter. Det er derfor et meget stort antall personer som må gis opplæring om hvitvaskingsregelverket, og holde denne kompetansen ved like.
- Synkende etterspørsel etter verdibrevtjenesten gjør at en stor del av det aktuelle personalet sjelden eller aldri møter slike transaksjoner. Dette svekker forutsetningene for effektiv etterlevelse av forpliktelsene i hvitvaskingsregelverket i forbindelse med formidling av verdisendinger gjennom Postens nett, jf. bl.a. kap. 5 i lovutkastet.
- I motsetning til andre rapporteringspliktige aktører som vanligvis svært enkelt vil kunne fastslå hvilke verdier de håndterer (penger, eiendommer, andre verdier/fysiske gjenstander), vil en postformidler aldri kunne vite hvilke verdier som håndteres i en lukket verdisending. Ikke en gang når det gjelder verdisendinger til/fra utlandet vil man kunne vite med sikkerhet hva en sending inneholder, selv om dette tilsynelatende framgår av en tolldeklarasjon. Det er rimelig å anta at en sender ikke vil opplyse om sendingens virkelige innhold i tolldeklarasjonen dersom transaksjonen har tilknytning til utbytte av en straffbar handling.

Selv om det ved innlevering av et verdibrev til postbefordring blir etablert et avtaleforhold mellom avsenderen som oppdragsgiver og Posten som oppdragstaker, kan dette etter Postens syn ikke falle inn under "etablering av kundeforhold" i hvitvaskingslovens forstand. Dette vil være mer naturlig å betrakte som en transaksjon enn som etablering av kundeforhold.

At gjennomføring av transaksjoner for en kunde ikke nødvendigvis vil medføre etablering av et kundeforhold, er også påpekt i punkt 4.3.3 i lovutvalgets utredning. Dette støttes også av utvalgets merknader til § 6 i lovutkastet, hvor det bl.a. heter: "*Enkeltstående innskudd av kontanter eller betaling av giro i en bank, uten at det skal opprettes bankkonto i en bank, vil ikke innebære etablering av kundeforhold. I slike tilfeller vil imidlertid plikt til å foreta kundekontroll kunne utløses etter nr. 2 eller 3.*" I praksis vil Postens eventuelle kundekontroll, jf. § 6, dermed være avgrenset til situasjoner hvor det er grunnlag for mistanke om at verdibrevet har tilknytning til utbytte av straffbar handling eller terrorfinansiering.

Mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering vil i første rekke være relatert til forhold knyttet til avsender og/eller mottaker, f.eks. kunnskap om tilhørighet til spesielt miljø, kriminell virksomhet e.l. Det er imidlertid vanskelig å se for seg hvilke undersøkelser Posten i praksis kan gjøre for å få bekreftet eller avkreftet mistanke knyttet til avsender eller mottaker av verdibrev. Det eneste realistiske vil være eventuelt å rapportere til Økokrim, jf. § 17 i lovutkastet, uten at Posten foretar nærmere undersøkelser.

Det er m.a.o. en rekke praktiske problemer og utfordringer forbundet ved å underlegge postoperatører hvitvaskingsregelverket ved formidling av verdisendinger. Det var de samme innvendingene som ble vektlagt da det ved ikrafttreddelsen av gjeldende hvitvaskingslov ble bestemt at hvitvaskingsregelverket ikke skulle tre i kraft for postoperatører ved formidling av postsendinger, jf. ikrafttredelsesforskriften.

Vi viser i denne forbindelse til Finansdepartementets pressemelding nr. 118/2003, der det opplyses at det er behov for å vurdere hvitvaskingsreglenes virkeområde for postoperatører nærmere. Vi kan ikke se at lovutvalget har gjort slike vurderinger. Etter Postens mening bør postoperatører derfor ikke underlegges hvitvaskingsregelverket ved formidling av verdisendinger.

Ad. 3 Postens rolle som tilbyder av distribusjonstjenesten Personlig Utlevering Mottakingsbevis

Posten tilbyr distribusjonstjenesten Personlig Utlevering Mottakingsbevis (PUM). PUM er et distribusjonsprodukt med fremsending og utlevering til postmottakeren personlig, mot forevisning av gyldig legitimasjon. Kopi av mottatt legitimasjon (PUM-dokumentasjon) returneres avsenderen i lukket konvolutt etter at sendingen er utlevert. Ved utlevering av PUM-sending aksepteres ikke fullmakt. PUM er ikke en leveringspliktig tjeneste etter Postens konsesjon.

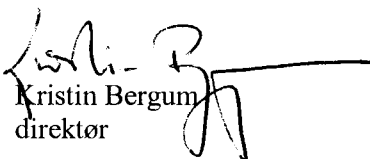
I forbindelse med PUM-tjenesten gjennomfører Posten et ikke ubetydelig antall legitimasjonskontroller på vegne av foretak som er rapporteringspliktige etter hvitvaskingsregelverket. Tjenesten er praktisk for rapporteringspliktig uten egen fysisk kundekontakt/ eget fysisk ekspedisjonsnett, eller såkalte nettbaserte virksomheter.

Etter § 11 i lovutkastet kan rapporteringspliktige inngå skriftlige avtaler om utkontraktering av gjennomføring av kundekontroll. Rapporteringspliktige er ansvarlig for etablering av rutiner mv. Postens PUM-tjeneste er en tjeneste som typisk omfattes av utkast til lov § 11 om utkontraktering av gjennomføring av kundekontroll.

Det er den "primære rapporteringspliktige" som har ansvaret for at legitimasjonskontrollen utføres i samsvar med lov og forskrift. Posten mener det er hensiktsmessig at utkontraktering av gjennomføring av kundekontroll reguleres i lov, slik som i den foreslåtte § 11.

Lovutvalget har i § 10 foreslått en presisering om at utlevering av personopplysninger i forbindelse med kundekontroll utført av andre rapporteringspliktige ikke medfører brudd på personopplysningsloven. Posten mener det vil være en fordel om tilsvarende presisering gjøres i lovens § 11.

Med vennlig hilsen

Kristin Bergum
direktør

Gjenpart: Samferdselsdepartementet (til orientering)